

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

Koncepce podpory úseku ochrany obyvatelstva 2021+

**Koncepce podpory úseku
ochrany obyvatelstva 2021⁺**

název organizace:

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

adresa: Římská 45, 121 07 Praha 2

kontakt: kancelar@dh.cz,
pavel.svitavy@seznam.cz

IČ: 00442739

prezentace činnosti:

www.dh.cz

@sdruzeni_hasicu

OBSAH

1	Výchozí situace	4
1.1	Základní pojmy	5
1.2	Cílové skupiny	6
2	Strategické cíle	7
3	Klíčové aktivity	8
	a opatření	
4	Příklady dobré praxe	10
5	Finanční krytí	10
	klíčových aktivit	
6	Závěr	11

1 Výchozí situace

Ochrana obyvatelstva je plnění úkolů v oblasti plánování, organizování a výkonu činností za účelem předcházení vzniku a zajištění připravenosti na mimořádné události a krizové situace a jejich řešení; ochranou obyvatelstva je dále plnění úkolů civilní obrany (viz Dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949).

V současné době mimo základní činnost dobrovolných hasičů v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí existují další možnosti zapojení všech členů občanských sdružení působících v oblasti požární ochrany do dobrovolnické činnosti při plnění úkolů ochrany obyvatelstva, a to zejména v obcích. I toto je jeden z hlavních cílů činnosti největšího spolku na území našeho státu, a to Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (dále jen Sdružení). Toto Sdružení má v současnosti více jak 300 000 aktivních členů.

Po jeho III. sjezdu v roce 2005 se začalo konkrétně pracovat na možnostech zapojení členů Sdružení do problematiky a plnění úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva. Při Sdružení byla v roce 2006 ustanovena Ústřední odborná rada ochrany obyvatelstva jako pracovní složka Sdružení, která organizuje a koordinuje koncepční činnost i zabezpečování úkolů a činností Sdružení v oblasti ochrany obyvatelstva. Postupně byly zřizovány krajské a okresní rady ochrany obyvatelstva. ÚOROO připravuje metodické pokyny a další vnitřní dokumenty pro členy Sdružení a činnost v této oblasti je dlouhodobě směřována k výchově a výcviku našich členů, a to i mladých hasičů, pomoci občanům a samosprávám v případě mimořádných událostí. Stěžejní je v této oblasti aktivní spolupráce s Hasičským záchranným sborem ČR. V rámci Sdružení jsou postupně zakládány skupiny dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva.

Výchozí dokumenty

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030 zpracovaná Ministerstvem vnitra – generálním ředitelstvím HZS ČR, která byla 21. června 2021 po projednání schválena na schůzi vlády České republiky usnesením č. 560.

Dále zákon č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

1.1 Základní pojmy

Ochrana obyvatelstva představuje plnění úkolů v oblasti plánování, organizování a výkonu činností za účelem předcházení vzniku, zajištění připravenosti na mimořádné události a krizové stavy a jejich řešení; ochranou obyvatelstva je dále plnění úkolů civilní obrany. Jedná se tedy o plnění úkolů v souvislosti s ochranou života, zdraví, majetku a životního prostředí při mimořádných událostech a krizových situacích jak nevojenského, tak vojenského charakteru.

Technik ochrany obyvatelstva (TOO) zastává funkci technika ochrany obyvatelstva nebo velitele družstva pro ochranu obyvatelstva v jednotce SDH obce, provádí odbornou přípravu v jednotce na tomto úseku, popř. pracuje jako člen krizového štábu obce pro řešení mimořádných událostí v obci, podílí se na tvorbě dokumentace vztahující se k realizaci opatření ochrany obyvatelstva a krizového řízení na úrovni obce - např. povodňového plánu, výpisů z havarijních (krizových) plánů - a spolupracuje s obcí při provádění preventivně výchovné činnosti.

Instruktor preventivně výchovné činnosti (IPVČ) je připraven provádět preventivně výchovnou činnost v oblasti ochrany obyvatelstva i požární ochrany jak u dospělého obyvatelstva, včetně zaměstnanců podniků, tak u mládeže i dětí a naplňovat zaměření stanovené v této oblasti koordinátorem preventivně výchovné činnosti u Hasičského záchranného sboru kraje.

Skupina dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva (SDOO) je organizační složka sboru dobrovolných hasičů, kterou lze využít k záchranným a likvidačním pracím při mimořádných událostech. Je ustavena podle možností sboru a zájmu členů /čl.83, odst. 1 Stanov Sdružení/. Činnost SDOO řídí její vedoucí /čl.83, odst. 2 Stanov Sdružení/. Vedoucí SDOO je zpravidla členem výboru sboru (čl. 73, odst. 6, písm. d) Stanov Sdružení) a čl. 77, odst. 2, písm. b) Stanov Sdružení/, kterého volí a odvolává valná hromada /čl. 75, odst. 3, písm.) Stanov Sdružení/.

Integrovaný záchranný systém. Pojmem integrovaný záchranný systém (IZS) se rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Hlavním koordinátorem integrovaného záchranného systému v Česku je Hasičský záchranný sbor České republiky.

Mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadující provedení záchranných a likvidačních prací.

Záchranné práce jsou činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, které vedou k přerušení příčin.

Likvidační práce jsou činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.

Jednotkou sboru dobrovolných hasičů obce (JSDHO) se rozumí organizovaný systém tvořený hasiči, požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty, výstroj hasičů apod.) zřizovaný obcí.

Panel je dobrovolné seskupení nestátních neziskových organizací působících výhradně na území daného kraje. Činnost je zaměřena na poskytnutí humanitární pomoci obyvatelstvu a podporu složek Integrovaného záchranného systému daného kraje za rozsáhlých mimořádných událostí a krizových situací. Všechny zapojené organizace jsou zařazeny jako ostatní složky IZS daného kraje.

Sbor dobrovolných hasičů (SDH) je pobočný spolek SH ČMS, právně samostatný.

1.2 Cílové skupiny

Hlavní cílovou skupinou pro činnost v oblasti ochrany obyvatelstva jsou **členové SH ČMS, kteří mají zájem pracovat** ve všech oblastech ochrany obyvatelstva, především se zapojit do činnosti **skupin dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva** zřizovaných v rámci našeho Sdružení.

Další cílovou skupinou jsou členové SH ČMS, **členové předurčených JSDHO pro ochranu obyvatelstva**, TOO a instruktoři PVČ, členové samospráv v obcích, městech, ale i vyšších územně správních celků – ORP různých stupňů a kraje.

Za vedlejší cílovou skupinu můžeme označit **dobrovolníky z ostatních organizací**, kteří budou mít zájem o spolupráci se Sdružením v oblasti ochrany obyvatelstva, členy Panelu aj. Naším cílem je také i nadále prohlubovat naši činnost v oblasti vzdělávání v našich zařízeních, poskytovat školení techniků OO, zdravotníků, lektorů, poradců atd.

Klíčovými osobami budou členové Ústřední odborné rady ochrany obyvatelstva. Je nezbytná spolupráce s aktivními členy Sdružení z krajů a okresů s cílem přenášet úspěšné projekty

z regionů do celého Sdružení a tyto podporovat. ÚOROO ve spolupráci s vedením SH ČMS by se měla zaměřit na spolupráci s HZS ČR na všech úrovních (GŘ, kraj, územní odbor), pokusit se o navázání spolupráce s AČR a nabídnout možná společná témata v oblasti ochrany obyvatelstva samosprávním celkům a dalším občanským sdružením.

Základním předpokladem plnění této koncepce je komunikace uvnitř ÚOR a spolupráce s odbornými konzultanty při realizaci strategických cílů. Nutná je také legislativní podpora ze strany HZS ČR.

2 Strategické cíle

Strategický cíl 1

Aktivní spolupráce s koordinátory ochrany obyvatelstva na všech úrovních HZS ČR.

Strategický cíl 2

Zřizování specializovaných skupin dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva v rámci sborů dobrovolných hasičů a podpora jejich činnosti v rámci ostatních složek IZS.

Strategický cíl 3

Spolupráce s AČR v oblasti ochrany obyvatelstva.

Strategický cíl 4

Propagace a vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva, a to jak členů sdružení, tak dobrovolníků a široké veřejnosti.

3 Klíčové aktivity a opatření

Strategický cíl 1 –

Aktivní spolupráce s HZS ČR zejména s koordinátory ochrany obyvatelstva na všech úrovních HZS ČR.

Klíčová aktivita 1:

Plně využívat k činnosti Konceptu ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030, vydanou HZS ČR.

OPATŘENÍ

- Postupovat v souladu s výstupy z tohoto materiálu, a to zejména se zapojováním NNO do činností v oblasti ochrany obyvatelstva.

Strategický cíl 2 –

Zřizování specializovaných skupin dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva v rámci sborů dobrovolných hasičů a podpora jejich činnosti v rámci ostatních složek IZS.

Klíčová aktivita 1:

Činnost skupin dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva (SDOO) v SDH.

OPATŘENÍ

- Upravit vnitřní dokumenty SH ČMS se zaměřením na vznik skupin dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva včetně nastavení statistického sledování výstupů z činnosti skupin v hlášení o činnosti.
- Aktivně vyhledávat ve sborech zájemce o činnost a podporovat vytváření těchto skupin.
- Zahájit jednání s HZS o zaměření a specializaci těchto skupin, respektive SDH a jejich využití v rámci ostatních složek IZS a na základě výsledků jednání vypracovat základní směry specializace těchto skupin.

Klíčová aktivita 2:

Iniciovat vznik krajských OROO a okresních OROO plošně, v rámci SH ČMS.

OPATŘENÍ

- Aktivně vyhledávat v těchto oblastech členy našeho sdružení se zájmem o tuto oblast činnosti a pomoci jak metodicky, tak osobním přístupem členů ÚOR.

Strategický cíl 3 –

Spolupráce s AČR v oblasti ochrany obyvatelstva.

Klíčová aktivita 1:

Navázání spolupráce s AČR v oblasti ochrany obyvatelstva.

OPATŘENÍ

- Při jednáních se zaměřit se na témata související s touto problematikou v situacích ohrožení státu, válečného stavu a případné migrační krize.

Strategický cíl 4

Propagace a vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva, a to jak členů Sdružení, tak dobrovolníků a široké veřejnosti.

Klíčová aktivita 1:

Podporovat public relations a umožnit přístup k informacím v oblasti ochrany obyvatelstva v online prostředí.

OPATŘENÍ

- Průběžně aktualizovat a doplňovat materiály k problematice ochrany obyvatelstva ve všech informačních médiích Sdružení.

Klíčová aktivita 2:

Aktivní spolupráce se členy SH ČMS, kteří jsou členy JSDHO, při vzdělávání a praktickém výcviku v oblasti ochrany obyvatelstva.

OPATŘENÍ

- Pořádání vzdělávacích a výcvikových akcí.

Klíčová aktivita 3:

Spolupráce s úsekem mládeže SH ČMS při odborném vzdělávání mladých hasičů v oblasti ochrany obyvatelstva.

OPATŘENÍ

- Aktivní spolupráce členů odborných rad ochrany obyvatelstva při organizaci rescue campů pro děti a mládež.

Klíčová aktivita 4:

Spolupráce se samosprávou

OPATŘENÍ

- Zvýšit informovanost členů samospráv formou pořádání vzdělávacích seminářů na téma ochrana obyvatelstva pro členy místních samospráv.

Klíčová aktivita 5:

Spolupráce s odbornými institucemi

OPATŘENÍ

- Úzká spolupráce s VŠB-TU Ostrava, VÚ BP Praha a dalšími ve smyslu partnerství **na projektech**, které mají za cíl vytvoření nové platformy popřípadě optimalizaci stávajících struktur ve vztahu trvalého zapojení dobrovolných hasičů do systému krizového řízení na lokální úrovni. Rádi bychom svými zkušenostmi přispěli k podpoře tzv. resilience, podpoře schopnosti společnosti zvládat nepříznivé situace a překonávat krize.

4 Příklady dobré praxe

- a) Aktivní činnost skupiny dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva SDH Praha-Braník a SDH Březiny.
- b) Spolupráce OOROO Okresního sdružení hasičů Svitavy s územním odborem HZS Svitavy při přípravě a realizaci výcviku JSDHO předurčených pro ochranu obyvatelstva.
- c) Dohoda o vzájemné spolupráci v oblasti ochrany obyvatelstva – MSH Praha a HZS města Prahy.
- d) Vzdělávací portál SH ČMS – Projekt VZDĚLÁVÁNÍ v oblasti ochrany obyvatelstva.
- e) Činnost ústředních hasičských škol SH ČMS – kurzy TOO a IPVČ.
- f) Noční hlídka – vzdělávací soutěž pro členy jednotek dobrovolných hasičů obcí.

5 Finanční krytí klíčových aktivit

Aktivita v oblasti ochrany obyvatelstva lze financovat z několika zdrojů. Základním zdrojem jsou vlastní prostředky sborů, OSH, KSH a SH ČMS a státní dotace. Dalšími zdroji mohou být dotace z veřejných zdrojů krajů a finanční příspěvky od obcí. Další možností je financování těchto aktivit přímo v regionech z podnikatelské sféry, darů, nadací, sbírek.

6 Závěr

Cíle a aktivity této koncepce jsou zpracovány se záměrem oslovit plánovanou činností co největší spektrum členů našeho Sdružení, a to včetně mladé generace.

Naším cílem je rozvíjet aktivity týkající se ochrany obyvatelstva tak, aby v případě mimořádných událostí nebo krizových situací naši členové mohli rychle a účinně pomoci spoluobčanům i veřejnosti obecně a být nápomoci jak při ochraně života a zdraví, tak i při minimalizaci škod. Naším cílem je vytvoření funkční struktury úseku ochrany obyvatelstva na všech úrovních našeho Sdružení.

Koncepce podpory úseku ochrany obyvatelstva 2021⁺

Autoři: Pavel Říha, Mgr. Bohumil Martínek, Ph.D.,
Bc. Robert Kučera, Vladimír Strejc
a kolektiv ÚOROO

Jazyková redakce: Mgr. Šárka Mikulášková

Grafická úprava: MgA. Zuzana Vanišová, DiS.

Schváleno VV SH ČMS dne 20. 1. 2022

Schváleno ÚOROO SH ČMS dne 27. 1. 2022

V roce 2022 vydalo

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska,
Římská 45, 121 07 Praha 2

Elektronická verze je dostupná na www.dh.cz